

Ministerstvo
financí

AVZ Asociace pro veřejné zakázky
sdíleme dobrou praxi

Tematické setkání AVZ

Finanční opravy za nesrovnalosti při zadávání veřejných zakázek

Stanislav Bureš

Karolína Primasová

14. 4. 2026

Obsah

- 1 Právní úprava stanovení finančních oprav dříve a nyní
- 2 Východiska Pokynů
- 3 Přiměřenost při stanovení finančních oprav
- 4 Role auditu AO v rámci systému kontrol příjemců dotací

01 Právní úprava stanovení finančních oprav dříve a nyní

Stanovení finančních oprav za pochybení při zadávání veřejných zakázek – **dříve a nyní**

- **2000-2006 a 2007-2013:**

metodiky finančních oprav **Committee for the Coordination of the Funds**

např. COCOF 07/0037/03-CS z roku 2007

- **od 2013 do 2019:**

Pokyny ke stanovení finančních oprav v Rozhodnutí EK C(2013) 9527 final

v příloze **Pokyny** a **Sazebník** finančních oprav s 25 body typových nesrovnalostí a s možností snížit sazbu podle závažnosti (např. základ 25 %, snížení na 10 % nebo 5 %)

- **od 14. 5. 2019:**

současné Pokyny v Rozhodnutí EK C(2019) 3452 final

„Komise by měla tyto pokyny používat k zajištění rovného zacházení mezi členskými státy, transparentnosti a proporcionality při uplatňování finančních oprav v souvislosti s výdaji financovanými Unií.“

Pokyny ke stanovení finančních oprav při nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek

- **Výslovně navazují na předchozí úpravu finančních oprav:**

„Tyto pokyny zohledňují zkušenosti získané při uplatňování předchozích pokynů k finančním opravám za nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek, které byly přijaty rozhodnutím Komise ze dne 19. prosince 2013...“

- **Pouze pro nesrovnalosti při zadávání veřejných zakázek:**

„...a objasňují výši oprav, jež mají být uloženy v souladu se zásadou proporcionality a směrnicemi 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU.“

Závaznost Pokynů

- Závaznost vůči EK:
 - Pokyny „by měly příslušným útvarům Komise **poskytnout vodítka** ohledně zásad, kritérií a stupnic, jež by se měly použít u finančních oprav prováděných Komisí.“
- Závaznost vůči členským státům:
 - „Členské státy jsou v první řadě odpovědné za vyšetřování nesrovnalostí a za provádění požadovaných finančních oprav. V této souvislosti se příslušným orgánům v členských státech **doporučuje**, aby při opravách nesrovnalostí zjištěných jejich vlastními útvary uplatňovaly kritéria a sazby finančních oprav stanovené v těchto pokynech.“

02 **Východiska Pokynů**

Zásady aplikace Pokynů

- **zásada transparentnosti:**
 - EK postupuje podle stanovených a pevných sazeb
- **zásada zákazu diskriminace, právní jistoty a rovného zacházení:**
 - totožné sazby by měly shodně aplikovat všechny členské státy (AO, řídicí orgány, další aktéři); žadatelé o dotaci výši finančních oprav předem znají
- **Zásada přiměřenosti:**
 - pro typové druhy nesrovnalostí jsou určeny pevné sazby dle závažnosti nesrovnalosti (...otázka individuální přiměřenosti?)

Vyčíslení nesrovnalosti: přesné x paušální

- **Dvojitý režim vyčíslení finanční opravy:**

„Nesrovnalost může být přesně vyčíslitelná, či nikoli.“

- **Nutnost pokusit se vyčíslit finanční opravu přesně:**

Pokud je „možné vypočítat přesnou výši výdajů nesprávně vykázaných Komisí za účelem úhrady (...) je nutné vypočítat finanční opravu přesně.“

- **Domněnka nemožnosti přesně vyčíslit finanční opravu při zadávání VZ:**

„Má se však za to, že v případě nesrovnalostí v zadávání veřejných zakázek není možné finanční dopad přesně vyčíslit.“

Pochybení bez finanční opravy

- Nelze vyčíslit opravu za pochybení bez finančního dopadu

*„Finanční opravy lze uplatnit **pouze v případě**, že dotčená nesrovnalost **má nebo by mohla mít finanční dopad** na rozpočet Unie.“*

- Nelze vyčíslit opravu za pochybení pouze formální povahy

*„V případech, kdy je porušení pravidel pro zadávání VZ **pouze formální povahy bez skutečného nebo potenciálního finančního dopadu**, není finanční oprava odůvodněná.“*

03 Přiměřenost při stanovení finančních oprav

Přiměřenost sazeb

- „*Finanční opravy provedené na základě stupnice paušálních sazeb (5%, 10%, 25% a 100%) jsou v souladu se zásadou proporcionality.*“
= **typová přiměřenost**
- „*Tímto není dotčena skutečnost, že by se při výpočtu konečné výše opravy (...) měly vzít v úvahu všechny znaky zjištěné nesrovnalosti ve vztahu k prvkům, které byly zohledněny při stanovení této paušální sazby*“
= **individuální přiměřenost**
- „*Je důležité, aby Komise při rozhodování o finanční opravě uvážila **povahu a závažnost nesrovnalosti a související finanční důsledky pro rozpočet Unie.***“

Přiměřenost sazeb aneb dvojkolejnost českého a evropského přístupu v praxi

- **Evropský přístup** a východiska viz předchozí slidy – striktní dodržování jednotného nastavení pevných sazeb dle Pokynů (nastavení typových pochybení v sobě již zahrnuje hledisko přiměřenosti)

VS.

- **České soudy** posuzují přiměřenost uložené opravy vždy zcela dle individuálních okolností případu a korigují tak pevné sazby finančních oprav dle Pokynů

Přiměřenost sazeb a AO – fakta a úvahy

- AO má velmi specifické postavení. Stojí mezi evropským a českým přístupem.
 - vnímá směřování a pohled EU i rozhodovací praxi v ČR
- **Východiskem pro ukládání finančních oprav jsou pro AO Pokyny**, stejně jako pro evropské orgány, neboť právě EK je adresátem nezávislého ujištění AO o řádném poskytování dotací v ČR.
- Kromě právního a metodického rámce vstupuje v hraničních případech do posouzení AO i strategické hledisko zohledňující všechny souvislosti a strukturu implementačních orgánů. Je možné polemizovat, zda v některých případech není z pohledu státního rozpočtu a operačních programů jako celku výhodnější striktnější posouzení AO, než když na pochybení přijde až EK či EUD (čistá korekce). Finanční prostředky zůstávají v OP k využití v jiných projektech.

Dosavadní praxe AO a její úskalí

- Dodržujeme pravidla a sazby dle Pokynů.
- Určitý prostor pro zohlednění individuálních okolností případu ve vyšší míře při posouzení (včetně případného právního stanoviska) se objevuje:
 - v případech, kdy je pochybení velmi nízké závažnosti, marginální, svou povahou se velmi blíží formálnímu pochybení -- >
pochybení blíží se nulové sazbě
 - v případech, kdy je možné zvážit **přímé vyčíslení opravy**

Aktuální vývoj a stanovisko EK

- V posledních dvou letech dochází k zintenzivnění odborných diskuzí ohledně nedostatečného zohlednění individuální přiměřenosti sazeb dle Pokynů.
- SK vyvíjí úsilí směrem k posunu nastavení ukládání korekcí. Stejně tak některé další ČS.
- **Poslední události:**
 - Rozsudek SDEU (2024)
 - Dopis EK obsahující stanovisko k ukládání korekcí dle Pokynů adresovaný Litvě (2025)

Rozsudek SDEU C-175/23, ze dne 4. 10. 2024 („případ Svištov“)

- Rozhodnutí SDEU o předběžné otázce na žádost bulharského soudu:
- *„Výše finanční opravy se v zásadě **nemusí určit automaticky jen na základě předem stanovené škály paušálních sazeb opravy**“ (odkaz na nařízení 1303/2013).*
- *„Při použití paušální sazby finanční opravy (5 %, 10 %, 25 % nebo 100 %) podle čl. 144 odst. 1 nařízení č. 1303/2013 je nutné i tak **zohlednit povahu a závažnost zjištěné nesrovnalosti a finanční ztrátu pro fond**, aby byla oprava v souladu se zásadou proporcionality.“*
- *„I když Komise a členské státy mohou vycházet z předem stanovených paušálních sazeb finančních oprav, **konečná výše opravy musí být vždy stanovena na základě individuálního a podrobného posouzení všech specifik zjištěné nesrovnalosti**. Toto posouzení může vést jak ke zvýšení, tak ke snížení oproti původní sazbě.“*

Odpověď EK ze dne 14. 2. 2025 na dotaz zástupce členského státu k zachování sazeb

- „Komise nebo řídicí orgány musí provést **individuální posouzení**, přičemž vezmou v úvahu **povahu a závažnost nesrovnalosti a následné finanční ztráty pro fondy**.“
= soulad s principem proporcionality dle legislativy EU
- „Předem stanovené **sazby finančních oprav stanovené v Pokynech** tedy již **zohledňují princip proporcionality**.“ = typová přiměřenost
- Není vyloučeno, že „**ve výjimečných případech by specifické rysy nesrovnalosti ohledně povahy, závažnosti a následné finanční ztráty pro fondy ospravedlnily aplikaci jiné finanční korekce, než jakou předpokládají Pokyny**.“ = prvek individuální přiměřenosti ve výjimečných případech

Současná pozice AO při stanovení finančních oprav - shrnutí

- Ve světle popsaných událostí a dokumentů v poslední době dochází ze strany AO k jistému posunu:
- 1) I přes právní závěry SDEU východiskem zůstává, že není možné měnit nastavené pevné sazby v Pokynech.
- 2) Více prostoru zůstává v případech pochybení:
 - blížící se nulové sazbě (viz předchozí slidy)
 - kdy je možné uvažovat o přímém vyčíslení.
- 3) EK sama připouští kategorii výjimečných případů, kdy specifické okolnosti případu týkající se POVAHY, ZÁVAŽNOSTI a FINANČNÍ ZTRÁTY PRO FONDY (dopad do rozpočtu) mohou odůvodnit uplatnění jiné korekce, než jaké je stanovena v Pokynech.
 - jak nižší sazby fin. oprav, tak i vyšší

Současná pozice AO při stanovení finančních oprav - shrnutí

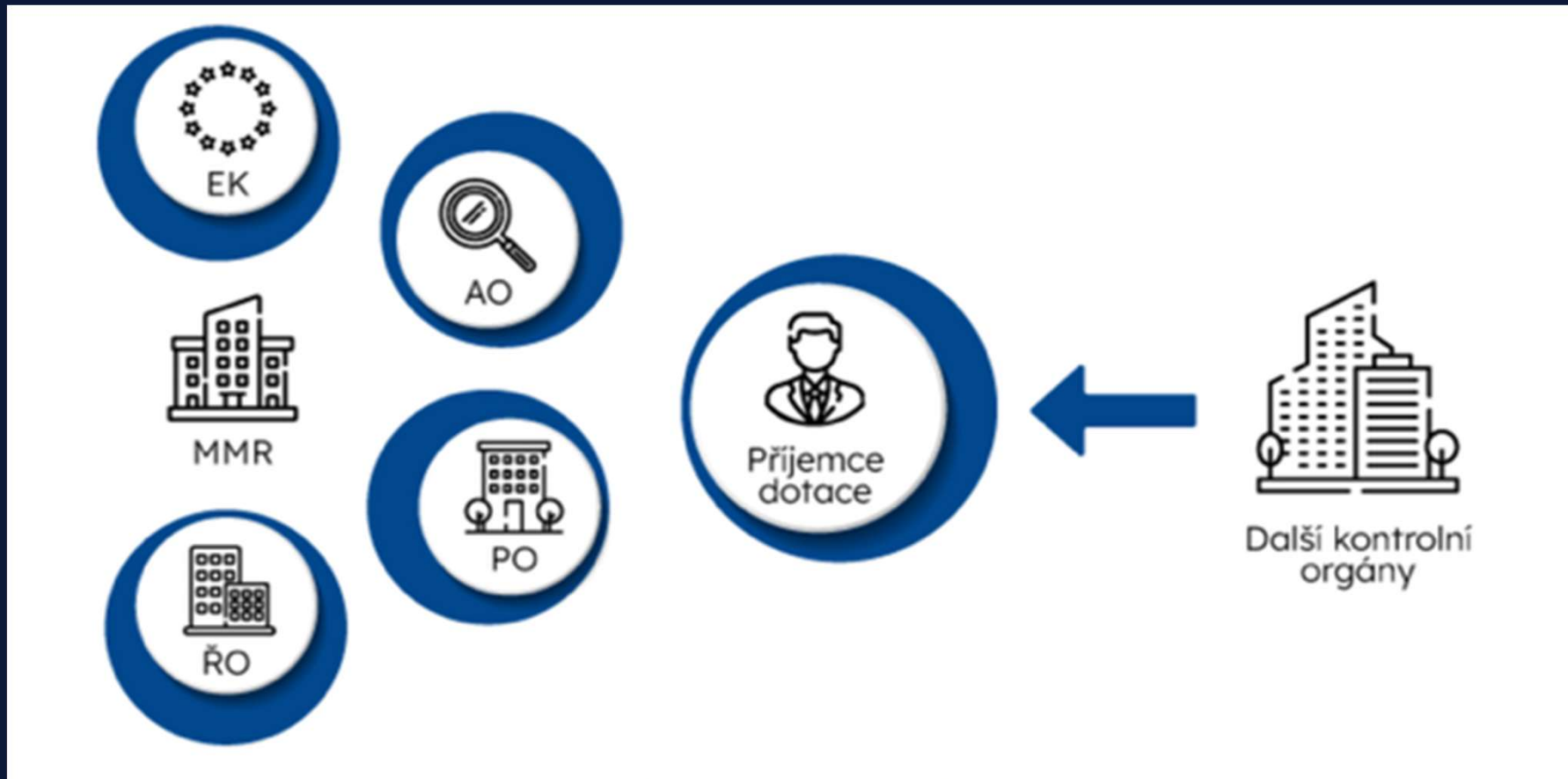
- V rámci AO aktuálně probíhá diskuze v souvislosti se závěry EK připouštějícími popsanou kategorii výjimečných případů.
- Pro zachování legitimacy a exkluzivity této kategorie je nezbytné ji aplikovat pouze ve speciálních a mimořádných případech, tzn. nepůjde touto cestou řešit např. snahu o systémovou nápravu některých více či méně zjevných disproporcí v sazebníku Pokynů.
- K aplikaci této výjimky je třeba přistupovat **restriktivně**.
- Velmi aktuálně je zvažována aplikace této výjimky v dosud probíhajícím auditu.
 - zde by šlo o akceptaci 2 % korekce ze zálohové platby, tedy sazba, která není odvozena od sazebníku v Pokynech.

04 Role auditu AO v rámci systému kontrol příjemců dotací

Implementační struktura fondů EU

Kontroly ŘO vs. auditů AO

Kontroly prováděné poskytovatelem dotace – řídicím orgánem

- ŘO zajišťuje finanční řízení a kontrolu programu 1. stupně
- primární a nejpodstatnější část kontrolní pyramidy
- kontroly v rámci celého životního cyklu projektu, tj. předběžné, průběžné a následné

Audity prováděné Auditním orgánem

- AO zajišťuje kontrolu 2. stupně
- poskytuje EK ujištění, že výdaje deklarované EK jsou legální a správné
- ověřuje účinnost fungování řídicích a kontrolních systémů jednotlivých programů
- audity probíhají ex-post

Dotazy

Ministerstvo
financí

AVZ

Asociace pro veřejné zakázky
sdílíme dobrou praxi

Děkujeme za pozornost